

Creating Knowledge – AI-työpajan kokemukset

BMF ry:n syysseminaari 1.11.2024

Leena Tonttila, johtava tietoasiantuntija, Turun yliopiston kirjasto

TURUN
YLIOPISTO

Anatomy of information literacy in the age of AI

Andrea Alessandro Gasparini, Senior Academic Librarian, Senior Lecturer,
University of Oslo

Heli Kautonen, kirjastonjohtaja, Turun yliopisto

- Kuinka tekoäly vaikuttaa kirjaston antamaan informaatiolukutaidon opetukseen?
- Olemmeko kirjastossa riittävästi perillä algoritmien vaikutuksesta tietoympäristöissä?
- Kuinka tiedonhankinnan ohjeistusta, ja yleisemmin tiedonhankintaa, tulisi päivittää?
- Konkreettisenä kotiinviemisenä uusia ajatuksia omiin LibGuideihin

**TURUN
YLIOPISTO**

Näkökulmat esiin työpajatyöskentelyllä

- Kaikkia puhuttava aihe
- Yhdessä löydetään enemmän näkökulmia kuin yksin
- Työpajassa käytettiin työskentelymenetelmänä yhteistyöhön vahvasti nojaavaa gigamappingia

Gigamapping menetelmänä

- Gigamap on massiivinen käsitekartta!

Esim. <https://anatomyof.ai>

- Menetelmän avulla voi kartoittaa hyvin laajasti tutkittavaa aihetta
- Tarkoitus tarkastella aiheen eri kerroksia ja sisältöjen välisiä suhteita
- Visualisoi monimutkaisia aiheita, auttaa ymmärtämään ja käsittelemään laajoja aiheita
- Osana gigamappingia zip-analyysi

ZIP-analyysi

Z = Zoom

I = Innovation, Intervention, Idea

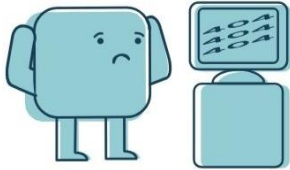
P = Potential, Problem, Pain point

- Systemaattinen tapa tunnistaa ja analysoida keskeisiä kohtia gigamapissa
- Yksi työkalu, jolla gigamapista saadaan moniulotteinen ja syvälinen

ZIP-analyysi = ZPI-analyysi

1. Tarkastellaan karttaa tarkemmin ja tunnistetaan alueita, joista tarvitaan lisää tietoa.

2. Tunnistetaan potentiaaliset ongelmat tai asiat, joissa on kehityspotentiaalia.

3. Etsitään ratkaisuja ongelmiin, uusia ideoita.

Tämä ei ole ihan yhden tunnin työ!

- Konferenssin työpajalle oli annettu aikaa yksi tunti

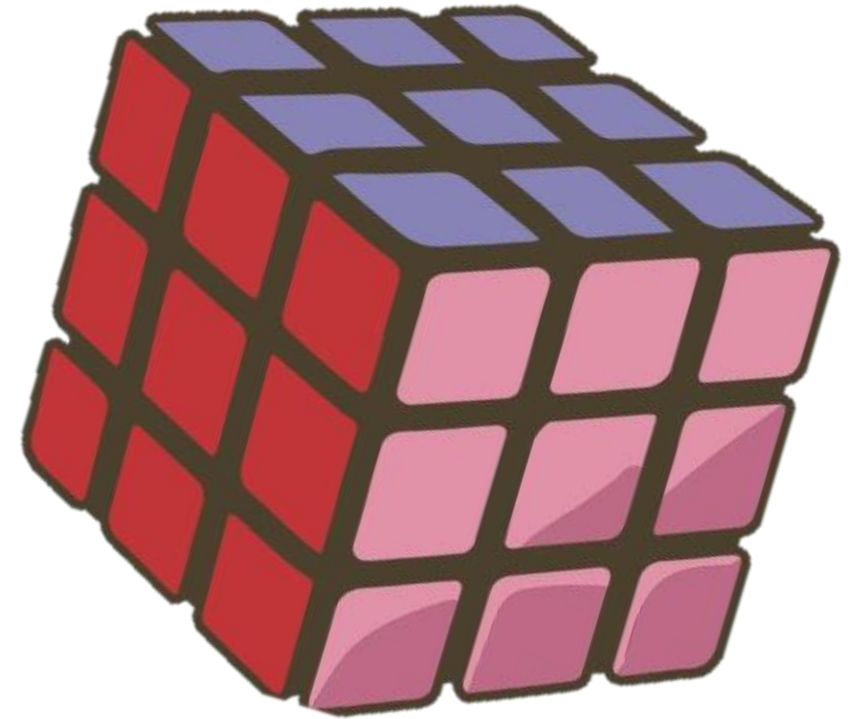

- Konferenssin työpajassa keskityttiin gigamapien laatimiseen
- Jatkotyöpajat zip-analyysille
 - Kolme jatkotyöpajaa konferenssin jälkeen verkossa
 - Työpajat 1 & 2: zoom
 - Työpaja 3: pain points, ideas

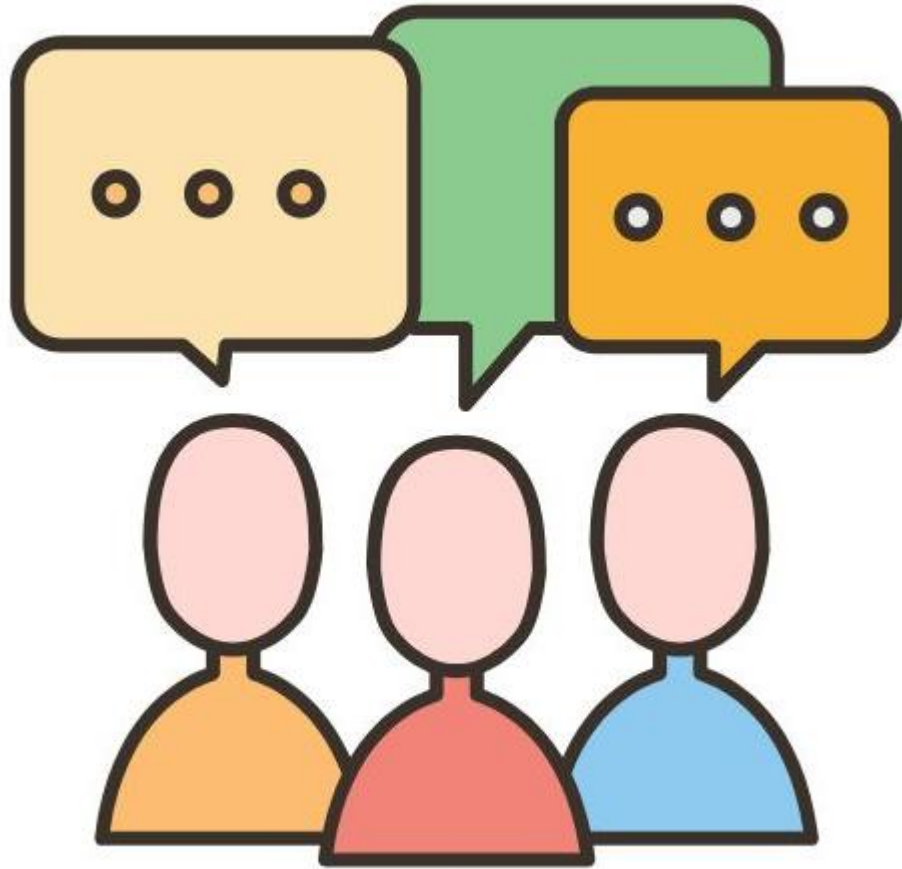
Konferenssin työpaja

Työpajaosallistujien ajatukset oikeaan asentoon

- Työpajassa informaatiolukutaitoa tarkasteltiin SCONULin 7 pillarsin avulla
 - Identify, scope, plan, gather, evaluate, manage, present
 - "ruumiinosat"
- Työstettäväksi valittiin plan, evaluate ja present
- Ei ennakkomateriaalia, mutta työpajan aluksi osallistujat viritettiin oikeaan mielentilaan tarinalla, jossa kuvitteellinen tutkija käyttää tekoälyä apunaan rahoitushakemuksen laatimisessa

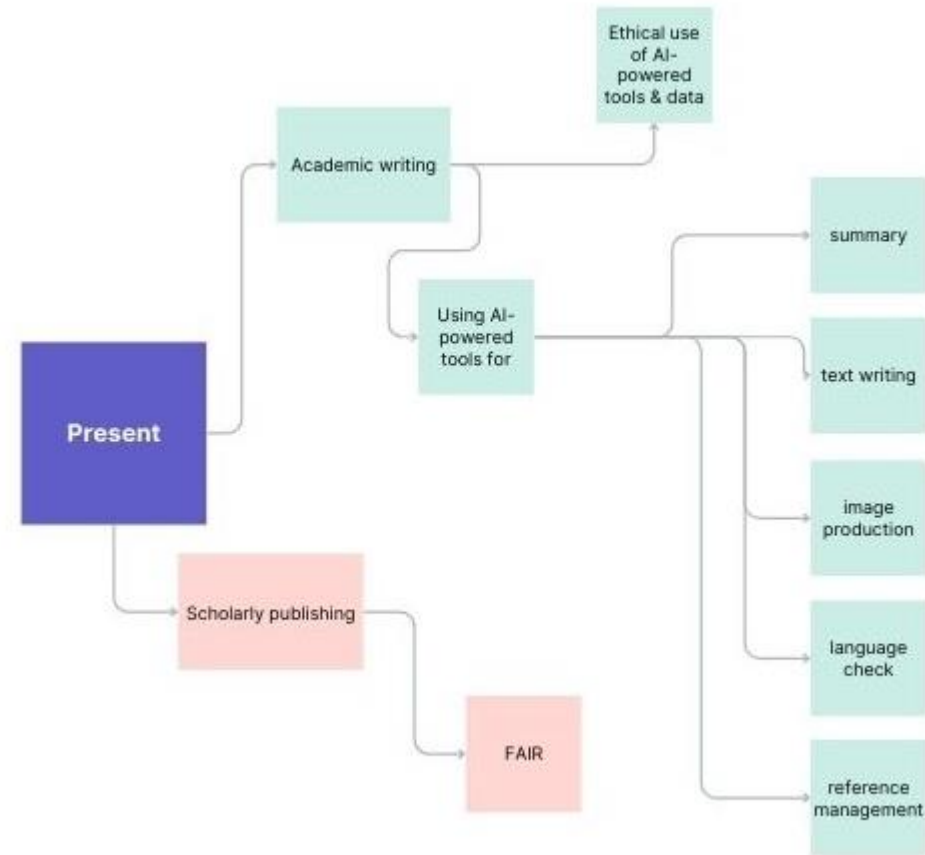
Työpajatyöskentely

- Aluksi osallistujille esiteltiin työpajan aihe, SCONULin 7 pillars ja gigamapping
- Suurin osa ajasta käytettiin pienryhmätyöskentelyyn
- Lopussa nopea töiden purku
- Työpajassa 19 osallistujaa, osallistujat työskentelivät 4–5 hengen pienryhmissä
- Kukin pienryhmä keskittyi yhteen vaiheeseen

Gigamapit kolmesta vaiheesta

- Jokaisesta kolmesta vaiheesta ennakkoon laaditut kartan alut, joissa valmiiksi joitain aloituspisteitä
- Osallistujat eivät juurikaan edenneet valmiista aloituspisteistä, vaan tarkastelivat aihetta uusista näkökulmista
- Kartat tehtiin paperille ja siirrettiin jälkikäteen Miroon
- Aktiivista keskustelua, monta eri näkökulmaa

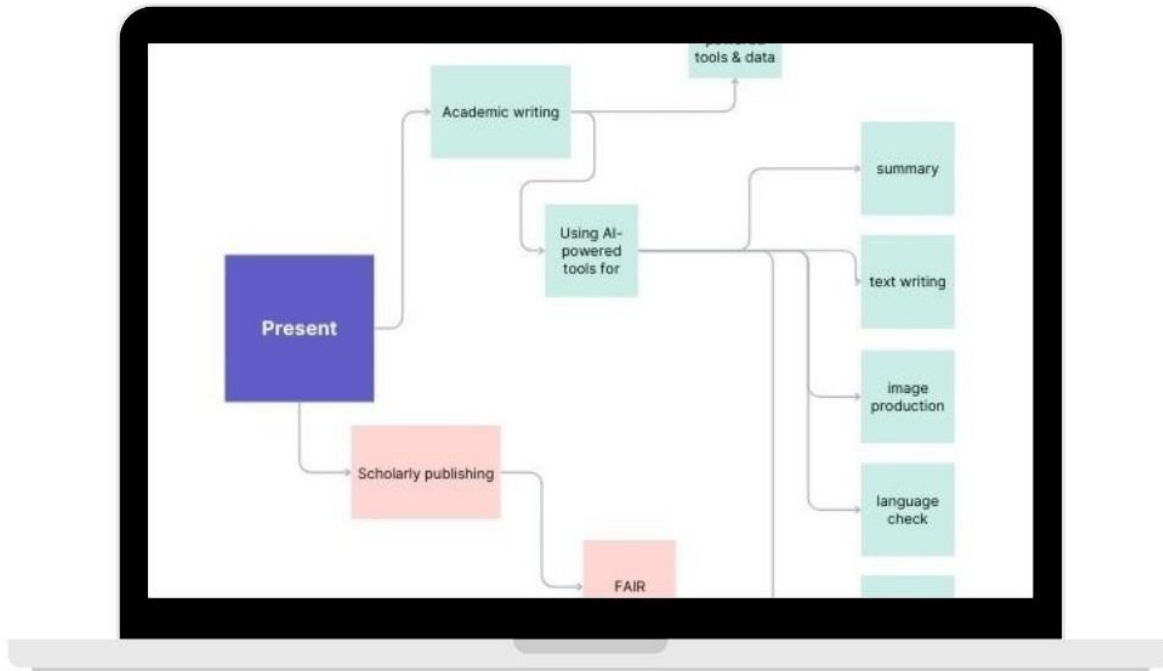
Fiilikset työpajasta

- Työpajassa päästiin vasta alkuun työssä, myös moni osallistujista koki että aikaa oli liian vähän
- Mitä useampi tekemässä, sitä paremmin saadaan eri näkökulmat esiin!
- Pienryhmissä keskusteltiin aiheesta hyvin monesta eri näkökulmasta, esim.
 - Hakustrategiat
 - Stressitekijät
 - Kirjastohenkilökunnan rooli yliopistolla
- Suurin anti osallistujille: työpaja herätteli aiheeseen ja toi uusia näkökulmia

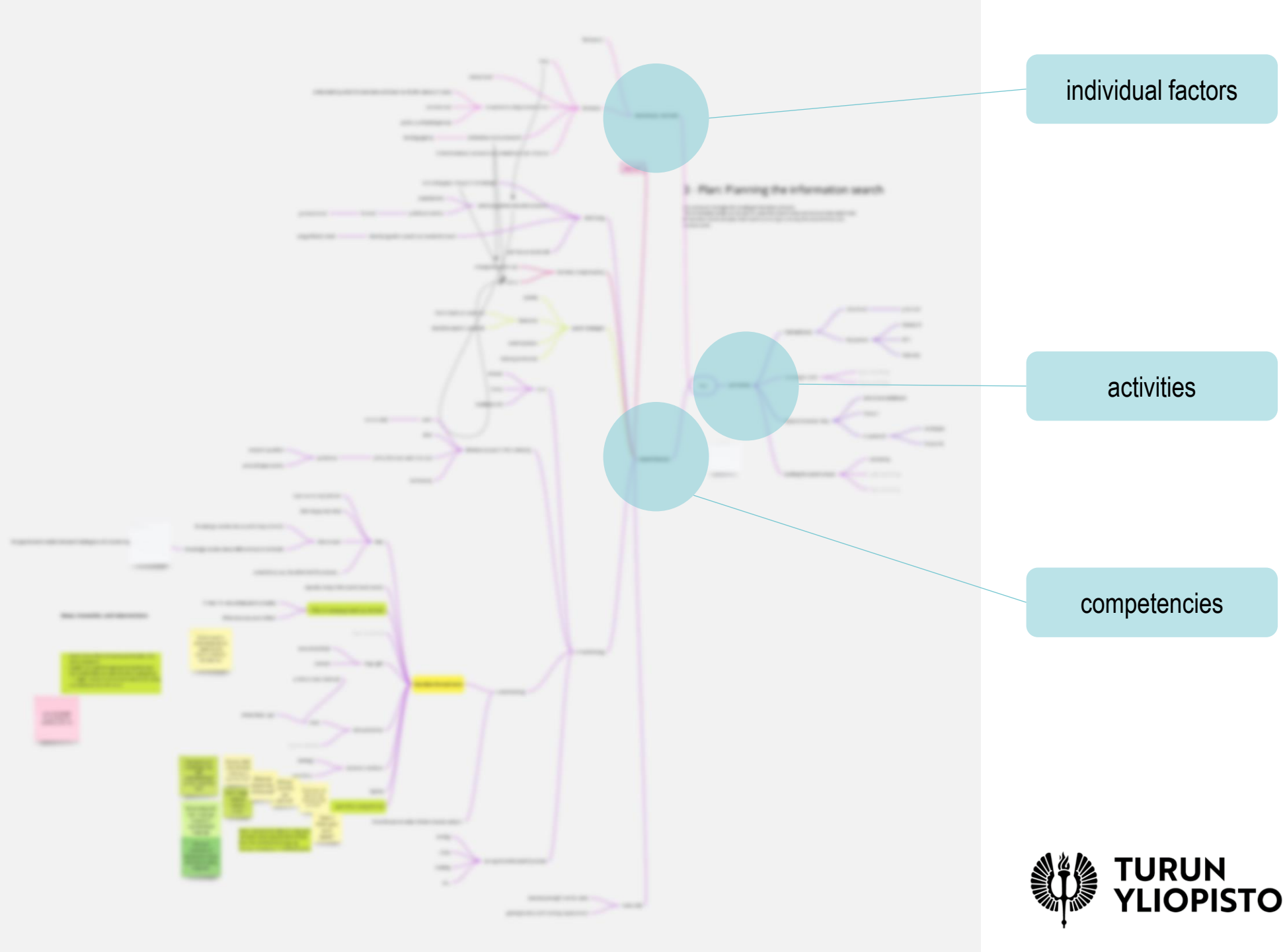
Jatkotyöpajat

Jatkotyöpajat

ZIP-analyysia verkossa

- Kolme jatkotyöpajaa konferenssin jälkeen (kesäkuu, elokuu)
- Zoom-tapaamiset, tarjolla kaikille CK-työpajaan osallistuneille
- ZIP-analyysi plan-vaiheen kartasta
 - Kahdessa ensimmäisessä työpajassa tarkempi tarkastelu ja jatkotyöstö
 - Kolmannessa työpajassa mahdolliset ongelmakohdat ja jatkoideointi
- Osallistujia toisessa työpajassa 5, kolmannessa 1

Yleiskuva plan-vaiheen
kartasta.
Kuva sumennettu.

Opit ja jatkot

- Gigamapping ja zip-analyysi menetelmänä toimiva hahmottamaan laajaa ja moniulotteista aihetta
- Työ avasi silmät myös muille näkökulmille
- Yhteistyö on aina kannattavaa!
- Hankitun tiedon käyttöä ja jakamista:
 - Työtä on osin hyödynnetty TY:n kirjaston uudella verkkokurssilla
 - Työtä tullaan myös jatkossa hyödyntämään mm. TY:n kirjaston sisäisissä työpajoissa
 - Käyttävätkö työpajaosallistujat hankkimaansa tietoa?

**TURUN
YLIOPISTO**